

[Henning Andersen]

gével et par bemærkninger til enkelte punkter, som ganske vist blev berørt under gårsdagens debat, men som jeg finder grund til at fremhæve.

Det blev i går sagt – jeg mener også, at finansministeren var inde på det – at de ændringer, som finansloven indebærer på kontanthjælpsområdet og hjemmehjælpsområdet, er blevet bakket op i mange kommuner. Det tager jeg som et udtryk for, at der også i den kommunale sektor er stor forståelse for, at det er vigtigt for borgerne og for samfundsøkonomien, at vi får taget alvorligt fat om hele den offentlige udgiftspolitik.

Der er nu sammenlignet med tidligere helt anderledes forståelse for, at offentlige besparelser er nødvendige, og at det ikke er ligegyldigt, hvordan besparelserne gennemføres. Besparelser efter det, man populært har kaldt grønthøstermetoden, kan være nødvendige, ingen tvivl om det. Med udtrykket henvises der til procentbesparelser på de enkelte udgiftsområder. Sådanne besparelser kan som nævnt være nødvendige, men erfaringerne viser, at mange og hyppige besparelser af den art ikke sjældent rammer forkert. Det kan være en temmelig u hensigtsmæssig måde at spare på.

Grunden til, at den slags besparelser hidtil har været de hyppigst forekommende, er jo, at politikere i både stat, amt og kommune i reglen har stået uden et godt og solidt prioriteringsgrundlag. Undertiden er forsøg på udgifts- og opgaveprioriteringer blevet yderligere vanskeliggjort af den offentlige debat, der har været om disse besparelser. Debatten har ofte været temmelig unuanceret, ikke mindst fordi man i medierne har været lidt for flink til at formidle spæromstandernes, herunder forskellige interessegruppers, kritik og protest, men har været meget lidt tilbøjelig til at tænke på de mange skatteborgere eller på de mange andre vigtige offentlige opgaver, som skulle tilgodeses gennem besparelser.

Mediernes adfærd i den forbindelse er måske forståelig, for protest og kritik giver store og gode overskrifter, mens hensynet til de anonyme skatteborgere vejer mindre på avisernes forsider. Men lad det være sagt med det samme: det gør det altså ikke nemmere for politikere, hvad enten de nu sidder i en kommunalbestyrelse, i et amtsråd eller i Folketinget, at foretage i øvrigt ofte velbegrundede og tiltrængte udgifts-

og opgaveprioriteringer. Det har så ført til, at man er vejet tilbage for at gøre noget ved de fundamentale problemer i den offentlige udgiftspolitik.

I den forbindelse tror jeg i øvrigt, det er vigtigt at holde sig for øje, at de offentlige serviceydelser ikke prioriteres lige højt af alle borgere eller af alle borgergrupper, om man vil. Nogle serviceydelser finder et flertal i befolkningen måske er et gode, men det er ikke sikkert, at de ville sætte dette gode i så høj en kurs, hvis de kendte de reelle omkostninger, som er forbundet med at opretholde de pågældende serviceydelser.

Det er den problematik, som man er begyndt at vise større opmærksomhed i den kommunale sektor. Man er blevet klar over, at der er nogle tunge udgiftsområder, som måske ville være knap så tunge, hvis borgerne fik et klart og præcist indblik i, hvor meget de skal betale til disse områder over skatten. En af de måder, hvorpå man kan give borgerne indblik i sammenhængen mellem skat og pris på offentlig service, er jo en form for egenbetaling eller brugerbetaling.

Selve det princip kommer vi til at drøfte videre i det kommende år, bl.a. i tilknytning til diskussionen om større brugerindflydelse på offentlige institutioner, selvforvaltning osv.

Jeg skal ikke sige mere om hele denne problemstilling her. Jeg synes blot, det var værd at understrege, at en række af de tanker, som regeringspartierne arbejder med i denne tid, møder stor forståelse i den kommunale sektor, hvor såvel politikere som de offentligt ansatte er klar over, at der må gøres noget, hvis man skal have styr på de offentlige udgifter, og hvis man i øvrigt – hvilket heller ikke er helt uvæsentligt – skal have sammensat de offentlige serviceydelser på en måde, så de i højere grad er brugerbestemte og modsvarer de skiftende behov, som borgerne har.

Dernæst vil jeg vende mig til en anden problemstilling, som også skal ses i sammenhæng med den offentlige udgiftspolitik. Jeg var i går inde på det forhold, at vi herhjemme beklageligvis har haft en noget skæv erhvervsudvikling. Vægten i erhvervsudviklingen har i 1960'erne og 1970'erne i for høj grad været lagt på at udbygge den offentlige servicesektor på den private produktionssektors bekostning. Det er klart, at vi i de kommende år under udformnin-